

Adjuvante chemo-immunotherapie

Aanbevelingen:

Uitgangsvragen

Wat is de plaats van adjuvante chemo-immunotherapie bij de (curatieve) behandeling van maagcarcinoom?

Aanbevelingen

Zie aanbevelingen [submodule adjuvante chemoradiatie](#) (update versie 2.1, 2016).

Literatuurbespreking:

Een meta-analyse [183](#), een systematische review [61](#) en 2 RCT's [190](#) [173](#) onderzochten de effecten van adjuvante chemo-immunotherapie. Het merendeel van de studies vond plaats in Aziatische landen. In een meta-analyse van Sakamoto werden alleen 6 Japanse RCT's geanalyseerd [183](#). Deze resultaten worden daarom buiten beschouwing gelaten. In de systematische review van Earle werden drie Westerse studies ingesloten; twee Europese studies vonden geen verschil tussen de effecten van alleen operatie en chemo-immunotherapie terwijl een derde Poolse studie wel een positief effect van chemo-immunotherapie vond.

In een recente Poolse RCT van matige kwaliteit werd bij 156 patiënten de effecten van adjuvante chemo-immunotherapie vergeleken met die van adjuvante chemotherapie en alleen curatieve chirurgie [173](#). De chemo-immunotherapie verhoogde de kans op overleving in vergelijking met de chemotherapie groep ($p=0,037$) en de controle groep ($p<0,0006$). In deze studie waren de drie groepen niet op alle kenmerken vergelijkbaar, bovendien dient te worden opgemerkt dat de overleving in de chirurgie alleen groep erg slecht was o.a. in vergelijkingen met vele andere studies.

Voor het bekijken van de evidencetabel klik [hier](#).

Conclusies:

Uit de literatuur is geen duidelijke conclusie te trekken over de effectiviteit van adjuvante immuno-chemotherapie.

[Niveau 3](#): B Sakamoto 2002^{[183](#)}; Earle 2002^{[61](#)}

Overwegingen:

Zie overwegingen [submodule adjuvante chemoradiatie](#) (update versie 2.1, 2016).